

REKENKAMER COMMISSIE

Raad

25 JAN. 2016

Beh. Ambt.:

Streefdat.:

Afschr.:

B.V.O.:

BRW/IB/RKC/K2

Onderwerp: Handreiking artikel 40 vragen met betrekking tot informatieveiligheid

Uw kenmerk:

Ons kenmerk: RKC-2016-001-U

Datum: 25 januari 2016

16.001428

Registratiedatum: 26/01/2016
Behandelend afdeling
Afgehandeld door/op:

Aan de raad,

Informatieveiligheid staat meer nog dan voorheen in de belangstelling van gemeenten. Privacy van burgers kan in het geding zijn, maar ook de (digitale) dienstverlening van de gemeente. De gevolgen van inbreuken op informatieveiligheid kunnen zeer ernstig zijn. Ondertussen maken gemeenten in toenemende mate gebruik van gedigitaliseerde informatie en communicatie. Met de komst van de nieuwe taken in het sociaal domein zal deze digitalisering alleen maar toenemen. Er ligt daarmee een grote verantwoordelijkheid bij gemeenten om zorgvuldig met gegevens van burgers om te gaan, vergelijkbaar met die voor de fysieke veiligheid en openbare orde. Gegevens van burgers, bedrijven en instellingen moeten bij de gemeente in goede handen zijn, waarbij overigens wel geldt dat 100% veiligheid niet bestaat. Het draait erom bewust met digitale veiligheidsrisico's om te gaan en een afgewogen oordeel te maken tussen kansen en risico's.

In 2014 publiceerde de Rekenkamer Den Haag een onderzoek naar de digitale veiligheid van de gemeente Den Haag. De uitkomsten van dit onderzoek laten zien dat informatieveiligheid bij gemeenten nog in ontwikkeling is en dat de gemeenteraad zich actiever zou moeten bemoeien met dit onderwerp.

Sinds 2014 is privacy een veelbesproken onderwerp in de overleggen die u twee maal per jaar met de Rekenkamercommissie Woerden heeft¹. Vooral in het najaarsoverleg van 20 november 2014 bleek dat er bij u vragen leven die betrekking hebben op het boven water krijgen van feitelijke informatie. Wij weten dat u reeds meerdere malen aandacht voor deze materie heeft gehad door middel van vragen ex artikel 40. Zo heeft bijvoorbeeld uw collega, de heer Van Deutekom, in 2014 reeds vragen gesteld aan het college en hier middels twee raadsinformatiebrieven² antwoord op gekregen. Recentelijk in januari (maar ook in 2015³) heeft D66 vragen aan het college gesteld.

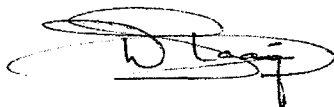
De rekenkamercommissie wil u graag bijstaan bij het krijgen van een goed inzicht in de stand van zaken van de informatieveiligheid in de gemeente Woerden en bijdragen aan de bewustwording over het belang van informatieveiligheid. Mede naar aanleiding van het onderzoek van de Rekenkamer Den Haag en de aanbevelingen die daarin worden gedaan, hebben wij een quickscan laten uitvoeren naar het privacybeleid van de gemeente Woerden bij de decentralisaties. Deze quickscan omvat dus een deel van de gehele digitalisering en de informatieveiligheid.

Vandaag heeft u ons rekenkamerrapport "In eigen regie. Quickscan Privacybeleid bij decentralisaties" ontvangen. Zoals ook besproken in ons najaarsoverleg van 20 november 2014, ontvangt u in deze brief een handreiking, die u kunt gebruiken om aanvullende vragen aan het college voor te leggen. Deze reiken logischerwijs verder dan alleen het sociaal domein en vertonen enige overlap met de normen zoals vastgesteld door de Visitatiecommissie Informatieveiligheid.

1. Op welke wijze heeft het college uitvoering gegeven aan de VNG resolutie 'Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente'⁴ (in het bijzonder ten aanzien van de 'triage' zoals raadslid Van Deutekom reeds vroeg in september 2014)?
2. Heeft het college een kadernota opgesteld voor informatieveiligheid en is deze ter besluitvorming voorgelegd aan de raad? Zo ja voldoet deze aan de navolgende voorwaarden? Zo nee, dan verzoeken kadernota op te stellen en voor te leggen aan de raad waarbij rekening wordt gehouden met de navolgende voorwaarden:

- De kadernota dient in te gaan op alle aspecten van informatieveiligheid, waaronder de fysieke beveiliging (toegang tot gebouwen en werkplekken), de toegang tot het netwerk en de digitale beveiliging.
 - In de kadernota dient te zijn opgenomen hoe veiligheidsrisico's, te nemen maatregelen en de werkbaarheid worden afgewogen in relatie tot in te zetten middelen.
 - De Baseline Informatiebeveiliging Nederlandse Gemeenten (BIG) dient als norm genomen te worden voor het basisbeveiligingsniveau van de gemeente⁵.
3. Op welke wijze is de bestuurlijke inbedding van informatieveiligheid in de gemeente vorm gegeven?
 - Heeft het college de verantwoordelijkheid voor informatieveiligheid gescheiden van die voor het ICT beleid als geheel? Zo nee, waarom niet?
 - Is informatieveiligheid als apart onderwerp opgenomen in de planning- en controlcyclus van de gemeenteraad, waarmee de raad minimaal jaarlijks geïnformeerd wordt over de resultaten van het informatieveiligheidsbeleid?
 4. Heeft het college zicht op de meest kritieke processen in de gemeenten waar veel vertrouwelijke (persoons-) gegevens worden verwerkt, zoals Suwinet, het gegevensuitwisseling systeem in het domein Werk en Inkomen? En zijn de risico's en de kwetsbaarheden bij de verwerking bekend en de daarbij horende aanvullende maatregelen getroffen om deze risico's te beheersen?
 5. Heeft het college het afgelopen jaar de gemeentelijke informatiebeveiliging door een externe - daartoe gekwalificeerde - partij laten testen op kwetsbaarheden? Zo ja dan de raad graag van de uitkomsten op de hoogte brengen. Zo nee: is het college dit op korte termijn van plan en is het van plan dit jaarlijks te herhalen en de uitkomsten hiervan in de planning en control cyclus op te nemen? Wat zijn de uitkomsten van de verplichte IT-audits geweest?
 6. Kan het college aangeven op welke wijze het gemeentelijk netwerk wordt gemonitord op verdachte activiteiten en of er een calamiteitenplan opgesteld is voor ingrijpen bij aanvallen op de informatiebeveiliging? Worden incidenten altijd gemeld bij de Informatie Beveiligings Dienst voor gemeenten (IBD)?
 7. Op welke wijze zet het college in op een proces van bewustwording, cultuurverandering en bekwaamheid ten aanzien van informatieveiligheid binnen de organisatie?

Met vriendelijke groet,
Namens de Rekenkamercommissie Woerden

D. van der Staaij, voorzitter

Voetnoten:

- 1 Zie de verslagen van de informatiebijeenkomsten op 21 mei en 20 november 2014 en 2 juni en 19 november 2015
- 2 Raadsinformatiebrieven 14R.00407 en 14R.00522
- 3 De vragen zijn door het college beantwoord in raadsinformatiebrief 15R.00658
- 4 Resolutie Informatieveiligheid, randvoorwaarde voor de professionele gemeente, vastgesteld op 29 november 2013. De strekking van de resolutie is dat gemeenten hun informatieveiligheid vorm gaan geven conform de Baseline informatiebeveiliging
- 5 Baseline Informatiebeveiliging Nederlands Gemeenten, Informatiebeveiligingsdienst / KING/VNG, mei 2013. De Baseline is een normenkader volgens ISO standaarden voor het implementeren en onderhouden van informatiebeveiliging bij gemeenten